

УДК 639(477.44)

Грішин Б.О., магістр,
Гуменюк В.М., магістр
Національний університет біоресурсів і природокористування України
Мушит С.О., асистент
Вінницький національний аграрний університет

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОЩУВАННЯ РИБОПОСАДКОВОГО МАТЕРІАЛУ КОРОПОВИХ РИБ У ТОВ «РИБНЕ ГОСПОДАРСТВО «МЕРКУРІЙ» ВІННИЦЬКОГО РАЙОНУ ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

Анотація. Проведено гідрохімічні дослідження якості води ставів з метою оцінки їх придатності для вирощування рибопосадкового матеріалу корошових риб. Проведено кількісний аналіз фітопланктону, зоопланктону і вищої водної рослинності ставів, для оцінки потужності його кормової бази. Встановлено ефективність вирощування рибопосадкового матеріалу корошових риб.

Ключові слова: короп, білий амур, товстолоб, личинки, вирощувальні стави.

Вирішення проблеми вирощування рибопосадкового матеріалу неможливе без чіткого дотримання технології, а також неможливе без втілення у господарства виробничих досягнень, рекомендацій науки, забезпечення молоді повноцінними кормами, підсилення лабораторного контролю за умовами середовища та їхтіопатологічним станом вирощуваного матеріалу [1-3].

Методика досліджень. Метою даної роботи є дослідження ефективності вирощування рибопосадкового матеріалу корошових риб (коропа, білого амура, товстолоба) у вирощувальних ставах у полі культури.

Таблиця 1. Гідрохімічний склад води у р. Рівець – джерелі водопостачання ставів ВАТ «Меркурій»

Показники	СОУ 05.01-37-385:2006 «Вода рибогосподарських підприємств. Загальні вимоги та норми»	Гідрохімічні показники якості води у р. Рівець, 2009 р.
Водневий показник, рН	6,5-8,5	5,9-6,1
Кисень розчинний, мг/л	4,0-6,0	5,0-6,2
Вільний аміак NH ₃ , мг N/л	0,05	0,01
Нітрати NO ₃ ⁻ , мг N/л	до 2	1,21-1,29
Фосфати PO ₄ ³⁻ , мг P /л	0,3-0,5	0,25-0,28
Перманганатна окислюваність,	до 15	8,5-9,0
Біхроматна окислюваність, мг	до 50	39-47
Ступінь мінералізації, мг/л	до 1000	728-836

Досліди проводились на базі ТОВ «Рибне господарство «Меркурій»» Вінницького району Вінницької області протягом вегетаційного сезону 2009 року у вирощувальних ставах загальною площею 21,7 га, середньою глибиною 1,4–1,6 м. Джерелом водопостачання ставів господарства є річка Рівець.

Результати досліджень. Гідрохімічний склад води у ставах господарства аналогічний р. Рівець. Показники якості води джерела водопостачання господарства подано в таблиці 1. Одержання личинки проводили заводським методом відтворювання та вирощували у полікультурі.

Рибоводні результати досліджуваних ставів наведені у таблиці 2.

Таблиця 2. Результати вирощування цьоголіток

Площа, га	Середня глибина, м	Види риб	Щільність посадки, тис.екз./га	Виловлено		Рибопро- дуктив- ність, кг/га
				Середня маса, г	Вихід, %	
21,7	1,4–1,6	Короп	75	25	27,3	512
		Товстолоб	50	20	30,7	307
		Білий амур	35	23	29,2	235
Всього			160			1054

Зариблення ставів проводилось в кінці першої декади червня 3-4-добовими личинками білого амура та товстолоба. У перших числах липня коли середня маса молоді білого амура та товстолоба за контрольними ловами становила 1 г, до неї було підсаджено підрощену молодь коропа середньою масою 1 г [4-6]. Гідрохімічні та гідробіологічні дослідження проводили за загальноприйнятими методиками.

З метою спрямованого формування умов середовища у господарстві було проведено внесення оптимальних доз мінеральних (азотних і фосфорних) та органічних добрив, вапна.

У вирощувальних ставах при зарибленні їх личинками та мальками здійснювали контроль рН водного середовища, температурного та кисневого режиму, що характеризувались близькими показниками у всіх ставах. Концентрація кисню становила 5-6 мг/л. Температура води коливалась від 20°C в червні до 26°C в серпні.

Гідробіологічний режим ставів характеризувався помірним розвитком кормових гідробіонтів. Внесені органічні добрива були постачальниками не тільки біогенних елементів, але і субстратом для масового розвитку бактерій, які на рівні з фітопланктонними клітинами служать кормом для зоопланктонних організмів, в першу чергу фільтраторів. Для динаміки зоопланктону був характерний масовий розвиток гідробіонтів з другої половини червня до середини липня. Протягом вегетаційного сезону ставки частково заростали макрофітами. Проводили викошування та збір водної рослинності. Дослідження кормової бази вирощувальних ставів протягом вегетаційного сезону 2009 року вказувало на задовільний рівень розвитку основних груп кормових організмів. Середньосезонні показники біомаси кормових гідробіонтів у вирощувальних ставах господарства склали: фітопланктону - 12,1 г/м³, зоопланктону - 18,9 г/м³, ступінь заростання вищою водною рослинністю - 15%.

Середня рибопродуктивність становила 1054 кг/га. Загальна кількість виробленої продукції - 22871кг. Виручка від реалізованої продукції - 414 040 грн. Витрати на виробництво становили 357 054 грн. Рентабельність виробництва складає 16.0 %. Економічна ефективність вирощування рибопосадкового матеріалу наведена в таблиці 3.

Таблиця 3. Економічна ефективність вирощування рибопосадкового матеріалу

<i>Показники</i>	<i>Значення</i>
Вироблено продукції, кг	22871
Реалізовано продукції, кг	22871
Виручка від реалізації, грн.	414040
Витрати на виробництво, грн.	357054
Прибуток, грн.	56986
Рентабельність, %	16,0

Протягом вегетаційного сезону ріст молоді коропових риб коливався від 19 до 38 г. Зокрема середня маса коропа становила – 25 г, товстолоба – 20 г, білого амура – 23г.

Висновки:

1. Якість води у джерелі водопостачання і ставах за всіма основними гідрохімічними показниками відповідає нормативам галузевого стандарту СОУ 05.01-37-385:2006 «Вода рибогосподарських підприємств. Загальні вимоги та норми».

2. Розвиток основних груп кормових організмів у ставах є задовільним. Заростання ставів вищою водяною рослинністю спостерігається на рівні 15-18%, що визначає наявність достатньої кількості кормових ресурсів для дорослих особин білого амуру при нормативних для зони Лісостепу показниках щільності посадки.

3. Рівень рентабельності в 16,0% свідчить про успішну роботу господарства і можливий його стабільний розвиток.

Література

1. Алимов С. І. Рибне господарство України: стан і перспективи. – К.: Вища освіта, 2003. – 336 с.
  2. Колотуха С.М. Фінансовий стан сільськогосподарських підприємств та шляхи його оздоровлення // Агроінком.- К.: МАПК «Агропромінвест -інтернешнл», 2001.- Вип. 1-3. С. 19-20
  3. Марценюк Н.О., Гринжевський М.В. Вирощування риби в малих водоймах. – К.: Фірма «ІНКОС», 2008. – 208 с.
  4. Андрющенко А.І., Климов С.І., Захаренко М.О., Вовк Н.І. Технології виробництва об'єктів аквакультури: Навч. посіб. – К., 2006.- 336с.
  5. Наукову обґрунтування раціональної годівлі риб: Довідково-навч. посібник / І.М. Шерман, М.В. Гринжевський, Ю.О. Желтов та ін. – К.: Вища освіта, 2002. – 127с.
  6. Рыбохозяйственное использование водоемов комплексного назначения. - М.: ФГНУ «Росинформагротех», 2001. – Ч. I - 208с.
-

Аннотация. Проведены гидрохимические исследования качества воды прудов с целью оценки их пригодности для выращивания рибопосадочного материала карповых рыб. Проведен количественный анализ фитопланктона, зоопланктона и высшей водной растительности прудов, для оценки мощности его кормовой базы. Установлена эффективность выращивания рибопосадкового материала карповых рыб.

Ключевые слова: карп, белый амур, толстолоб, личинки, выростные пруды.

Abstract. Efficiency of growing of carp finfishess in LTD. «FISH INDUSTRY of «MERKURIY»» of Vinnytsa district of Vinnitsa area is conducted gidrokhimichni researches of quality of water of ponds with the purpose of estimation of their fitness for growing of riboposadkovogo material of carp finfishess. The quantitative analysis of phytoplanktonu, zooplankton and higher aquatic vegetation of ponds is conducted, for the estimation of power of him feed base. Efficiency of growing of riboposadkovogo material of carp finfishess is set.

Key words: carp, white amur, tostolob, larvae, viroschuval'ni ponds.